

עין משפט
גר מצוה

צַהֵב אֶמֶת פִּי הַיָּם
מִשְׁעָר שֶׁהֵלֵךְ אֵלָיו
בְּ (מִי שֶׁסָּפֵד הֵלֵךְ הָיָה)
ג (מִי שֶׁהֵלֵךְ טָעַם)
קָדְדָה וּמִי שֶׁסָּפֵד הֵלֵךְ
טו
קָדַם וּמִי שֶׁסָּפֵד הֵלֵךְ
ד
קָבַח וּמִי שֶׁהֵלֵךְ הָיָה
קָבַח וּמִי שֶׁהֵלֵךְ וּפְסִים
מֵהֵל עֲרִיכוֹן הֵלֵךְ הָיָה

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מפיק טעמא משום דכתיב
 ואפי' בירושלים. שאין מע
 כי ירחק ממך [וגו'] ונחמ
 מעשר זה ולא הוא עצמו
 בירושלים בכסף מעשר:

אפילו בירושלים שנא' יכי לא תוכל שאתו ואין שאת אלא אכילה שנאמר וישא משאת מאת פניו אלא בלקוח בכסף מעשר שני לקוח בכסף מעשר נמי ליפרקיה⁶ דתנן "הלכות בכסף מעשר שני שנמא יפרה רבי יהודה דאמר יקבר אי רבי יהודה מאי איריא יצא אפילו לא יצא נמי אלא לעולם בטהור ומאי יצא דנפול מחיצות⁷ והאמר רבא "מחיצה לאכול דאורייתא "מחיצות לקלוט דרבנן וכי גזרו רבנן כי איתנהו למחיצות כי ליתנהו למחיצות לא גזרו רבנן⁸ לא פלוג רבנן בין איתנהו למחיצות בין ליתנהו למחיצות רב הונא בר יהודה אמר רב ששת חרא קתני⁹ מעשר שני שאין בו שוה פרוטה שנכנס לירושלים ויצא אמאי וניהדר ונעייליה וניכילה דנפול מחיצות ונפרקיה האמר רבא מחיצה לאכול דאורייתא מחיצה לקלוט דרבנן וכי גזרו רבנן כי איתנהו למחיצות כי ליתנהו למחיצות לא גזרו רבנן לא פלוג רבנן אי הכי מאי איריא אין בו שוה פרוטה אפילו יש בו נמי ילא מיבעיא קאמר לא מיבעיא יש בו דקלמן ליה מחיצות אבל אין בו אימא לא קלטו ליה מחיצות קא משמע לן ת"ד³ גאל גאל איש ממעשרו ממעשרו ולא כל מעשרו פרט למעשר שני שאין בו שוה פרוטה איתמר רב אמי אמר אין בו רב אמי אמר¹⁰ אין בחומשו רבי יוחנן אמר אין בו רבי שמעון בן לקיש אמר אין בחומשו מתיבי 'מעשר שני שאין בו שוה פרוטה דיו שיאמר הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות בשלמא למאן דאמר 'אין בחומשו היינו דקתני דיו דאע"ג דבדרידה אית ביה כיון דבחומשיה ליכא שפיר אלא למ"ד אין בו מאי דיו קשיא איבעיא להו חומשא מלגיו או חומשא מלבר אמר רבינא תא שמע ה'הבעלים¹¹ אומרים בעשרים וכל אדם בעשרים הבעלים קודמין מפני שמוסיפין חומש אמר אחד הרי עלי בעשרים ואחד הבעלים

כרבי יחודה דאמרי יקבר. נכסרי
הכסף כסף דרשון ולא כסף
זמנה. אמרינן כסף דרשון ואפי' כסף
אכל כללנן ב' פעמים פירות על כסף לא
שני (מ"י) תנן אמרו לו לרי' יהודה
ומה מעשר שנטמא נפדה לקוח לא
כל שכן אמר להם לא אס אמרתם
במעשר שנטמא טהור דנחוק מקום
תאמר בנקות אשני נפדה ב' אס
סעמא לא אחרינא אית ליה ולמה
לי קרא נכסרי וי"ל דאסמכתא בעלמא
הוא י' נמי טעם וכתב לה קרא:
אפילו לא יצא נמי. מעיקרא
דשני בשטמא הי"מ
למפרך קבי אלא דעדיפא מיניה
פרקי: **לא** פ"ג רבנן. תימה
דכסף פרק חלק (סנהדרין ד' ק"ג) משני
כי גזרי דרנא כי איחנהו למחיות
ולא קאמר דלא פלוני רבנן דקאמר
הכא ולא קשה מידי דהסס קאי
אמאי דקאמר אלא דעיר הדנחת
ואסקוה לירושלים וזיה שם בשעת
גמר דין ליתאכיל דהא קלטוהו
מחיותו הי"ל שלל ירושלים בשעת גמר
דין כו' ומסיק לעולם נטהור
ואסקוה לירושלים וגמר דין דעיר
הדנחת ודקא קאיא לך ליתאכיל
כגון דנפול מחיות אחר גמר דין
וכדנבא דאמר מחייתא לקלוט דרבנן
שלא לפדות אפילו נפול מחייתא דלא
פלוני רבנן דקאמר בשמעטין דבין
דלקלוט לא הי' אלא מדרבנן
המורה חל עליו גמר דין אפילו לא
נפול מחייתא כלל כיון שיכול לאכול
אס יצאה ולא מיקרי נמי שלל ירושלי'
כיון שיכול להזיזו ולפדותו אלא
דרבנן אמור מחייתא לקלוט אפילו
לקרות שלל ירושלים ולאטול דהשמד
דבריהם על דין תורה אהא מסיים
כי גזרי רבנן היכא דאיתנהו למחיות
פירוש לא העמדו דבריהם על דין
תורה למיקרי שלל ירושלים ולאכול
אלא כי איחנהו למחיות ולא נפול
כלל אכל נפול מחיות אחר גמר דין
לא גזרי רבנן להעמיד דבריהם על
דין תורה לקרות שלל ירושלים ולאכול
א"ע דבשעת גמר דין קלטוהו
מחיותו כיון דנפול מחיותו אחר גמר
דין אכל לא נפול מחיות קודם גמר
דין א"ע דלא הי' שלל ירושלים

מ"מ לא חל עליו גמר דין דה"ל
גבולים וה"ל שלל שמים כיון שאינו
בשמימין דלא פלו רבנן ויעלוהו כשי
נפול מחיות קודם גמר דין ולא
ראוי לאכלו עשה אחת הוה ליה ממון
כיון דנפול מחיות בשעת גמר דין אכל
סמיר טפי בפשיטות כי איחנהו בשעת
ירושלים כי ליחנהו בשעת גמר דין לא
נחוש דחל עליהו גמר דין אכל היכא
אם תבנה החומה והא אמרינן בפרק
שביה מוצה שלם ונפגם ונבנה אין
ונחיש עשוין מהם עבודות אבל
העברה או שירי מנהל

דנפול מחיצות. פי רזח מחיצות
קלים כדלמחצין ריש פרק א
פרצות לכך לא היו יבולין להוליך מכ
דף ו: ירושלים אלמלא
אין בו שוה פרוטה. אין חוסס מדיון
ולא כחומש פדמות משה פרוטה

מסורת הש"ס

פסחים לח. סנהדרין
 יג. מעשר שני פ"ג (מ"י)
 נחמס מט. ז. סנהדרין
 יג. מכות כ. (ע"ש).
 (יבמות סו. ק). כתיבות
 ז. (ד) (ערכין מ. לקמן
 ז. (ב) (ערכין מ. לקמן)

מוסף רש"י

[illegible]

טעור נפדה שס דעמיס זנדיס זיך
בנכפף ולא כשהיה בירושלים: בלקוח.
היה מעשר אלף זכרי סעודה שלקח
בקר. דקא סבר לא אלס למיתפס
פדיונו: אלף לעולם כמבור. בין
מעשר בין לקוח. ודקאמר גע׳ליה
ו׳יכליה: מאי יאל. נמי דקאמר דמפול
מחיות חומת ירושלים ושוב אין מעשר
נאכל שם עד שיעמדו קליטות דבעין
לפי נה׳ מאללנו (סע יז) ונפדייה נמי
לא דקלטויה מחיות מלפדות עוד
שנכנסו לתוכו: והאמר רבא. במסכת
מכות (דף כ.ז.): מחילה לאכול
דאורייתא מחילה לקלות דרבנן.
מחילה שאמרה כמורה לא ההכרה
אלא לאכול כמורה ושאמרו כמנהג
מחיות קולותו אותם מלפדות עוד
אם יאל דרבנן היא: וכי גזור רבנן
כו. לאו רבא קאמר לא אלף
התקשה קאמר מדאמר רבא קליטת
מחיות מדרבנן בעלמא היא והשפא
דמפול מחיות יתא לאהיא גזירה
דכי גזור רבנן כיחא דאיתנהו וזה
הואיל אחר המעשר לתוך אלף כי
ליתנהו לא גזור הלכך ניערקה וזמאי
בטלי: ומשי לא פלוג רבנן. בין
יאל מתוכן למפול דקליטת מחיות
גזרו בסתם בין איתנהו בין ליתנהו:
רב אבהו ברבי יהודה אמר. הא
דאיתנהו לחזקיה מירשא דקטיב באיה
מעשר אמרו שאין בו שום פטויה
וקשיא לך ליעבד דמחזקה לא קשיא:
חדא קפני אין בו שום פטויה
שנכנס לירושלים ויאל. דקליטת
מחיות מעכבת מלחלו עוד על מעות
הראשונות: וניסדר ונע׳ליה ויכליה.
בירושלים עם תעבידתו: דמפול
מחיות. והיינו יאל דקמי: אפי׳
יש בו שום פטויה. נמי לאו בר
אכילה ולא בר חילול הוא וזמאי
חגי באיה מעשר אמרו בשאין בו
שום פטויה כו: לא מבטלי יש בו.
דכיון דבר פדייה הוא חילול עליו
קליטת מחיות דרבנן ולא מיערוק בו
אלא אין בו אימא ככה״ג לא לגזור
רבנן קליטת מחיות לפדייה דמילתא
דלא שכיח היא להללו על מעות
הראשונות וייעבד ליה דמחזקה
קמ״ל: פרט לשאין בו שום פטויה.
שאינו בכלל גזילה וילמדך שאינה
חופסת פטויה: רב אמי אמר אין
אין כחומשו. שום פטויה שנינו דלאו
שום ארבע פטויות כדי שיהא רחוי
קרא: דרבי שיאמר כו. דמחזקה ולא
שליש או יתמין עד שיזרפט עם אחר
וין קאשיב דרבי נכך: אלף למד׳ אין
אין למתן דרבי ליתת אומר הוא וחומשו
זשירם וזו מוסיקא פטויה שכן חומשו לא
ענה דרבעים מוסיקא החמישית מן החזן דהו
הבעלים אומרים בעשרים. גבי מקדיש
ונת ערכין (דף כ.ח.) מפני שמוסיפין
דלילו שאר כל אדם לא יוסף חומש:
הבעלים

מחילה לענין אכילת מעשר וקדשים
דהלל צריך להעמיד אחר שנפטר זה
רים לטעול בדאמר רבי יוחנן (עירובין
היו אכילת פסחיהם:
תופס דסברא לאוקמה מיעוטא בגופה
הוה ליה למדרש דאינו מוסף חומש:
16